19/07/2019

Μακρίνα: Η Οσία αδελφή του Μεγάλου Βασιλείου

/ Βίοι Αγίων

Του π. Γεωργίου Δορμπαράκη

«Η οσία Μακρίνα, η οποία κοσμείτο από το κάλλος του σώματος και τους σεμνούς τρόπους, επρόκειτο να παντρευτεί κάποιον εξίσου σεμνό και ωραίο άνδρα. Όταν ακόμη ήταν μνηστευμένη, έφυγε από τη ζωή ο υποψήφιος άνδρας της, κι αυτή, ενώ πολλοί άλλοι τη ζητούσαν σε γάμο, απεφάσισε να ζήσει ως χήρα, χωρίς να έχει αποκτήσει πείρα και των ωραίων στιγμών του γάμου. Χωρίστηκε λοιπόν από κάθε κοσμική σχέση, ζούσε μαζί με τη μητέρα της, την αγία Εμμέλεια, αφιερωμένη στις θείες αρετές και ασχολουμένη σαν δεύτερη μητέρα, μια που ήταν και η πρώτη στην ηλικία, με την ανατροφή των μετά από αυτήν αδελφών της, εννέα τον αριθμό. Αφού έζησε με οσιακό τρόπο και με πνευματικές ασκήσεις, έφτασε στο τέλος της και εξεδήμησε προς τον Κύριον».

Ο υμνογράφος της ακολουθίας της, ακολουθώντας πολλούς εκκλησιαστικούς άνδρες που την εγκωμίασαν για την αγιασμένη ζωή της, χρησιμοποιεί πράγματι

και αυτός πολλούς επαίνους για την αγία. Ιδιαιτέρως στέκεται κανείς με προσοχή σ’ έναν ύμνο από την τρίτη ωδή του κανόνα της, ο οποίος σε λίγες γραμμές μάς δείχνει το πώς έφτασε η οσία σε μεγάλο πνευματικό ύψος, αλλά αποκαλύπτει ταυτόχρονα, με συνεσκιασμένο βεβαίως τρόπο, τη σοφία και το παιδαγωγικό ήθος της μητέρας της, Εμμέλειας. ῾Αγιωσύνης, απαλών εξ ονύχων, επόθησας, οφθαλμοίς τε μητρικοίς τετηρημένη, διέμεινας, Μακρίνα, πανάφθορος και παναμώμητος». Δηλαδή: Πόθησες από μικρό παιδάκι την αγιωσύνη, και αφού σε πρόσεξαν οι μητρικοί οφθαλμοί, διατηρήθηκες πανάφθορη και πάναγνη, Μακρίνα. Ο υμνογράφος χρησιμοποιεί, όπως είπαμε, πολλούς επαίνους, κάτι που φαίνεται και στον παραπάνω ύμνο. Όχι απλώς η οσία υπήρξε άφθορη και αγνή, αλλά παν-άφθορη και παν-αμώμητη. Δηλαδή ο υμνογράφος φθάνει σε σημείο υπερβολής, αφού μόνον για την Παναγία, τη μητέρα του Κυρίου μας, λέγονται τέτοιες εκφράσεις. Ο υμνογράφος προφανώς λαμβάνει υπόψη του όχι μόνο την αγιασμένη ζωή της, αλλά και το γεγονός ότι υπήρξε κόρη μίας αγίας γυναίκας, της αγίας Εμμέλειας, εγγονή μίας εξίσου αγίας, της αγίας Μακρίνας, της γιαγιάς, μαθήτριας του αγίου Γρηγορίου του Νεοκαισαρείας του θαυματουργού, και αδελφή μεγάλων αγίων και Πατέρων της Εκκλησίας, όπως του Μ. Βασιλείου και του αγ. Γρηγορίου Νύσσης. Ποιος δεν θα σκεφτόταν ότι ευρισκομένη η αγία σε ένα τέτοιο περιβάλλον, με τέτοια μεγάλα αναστήματα – για τα οποία μάλιστα, όσον αφορά στα αδέλφια της, συνέβαλε και η ίδια αποφασιστικά στην ανατροφή τους – δεν θα βοηθείτο και η ίδια στον περαιτέρω αγιασμό της;

Ο ύμνος όμως μας καθοδηγεί στην κατανόηση της πνευματικής της ανέλιξης:

(1) Η οσία έφτασε σε τέτοιο ύψος αγιότητας και αγνότητας, λόγω καταρχάς του πόθου της για την αγιωσύνη, και μάλιστα «εξ απαλών ονύχων». Από μικρό παιδί ο νους και η καρδιά της ήταν στραμμένα προς τον Θεό. Η μητέρα της φρόντισε ιδιαιτέρως γι’ αυτό, ήδη από την εγκυμοσύνη της. Σαν να έριξε την πρωτοκόρη της, ευρισκομένη ακόμη σε εμβρυϊκή κατάσταση, στα χέρια του Χριστού. Κι είναι τούτο μία εικόνα που μας δείχνει ο υμνογράφος: «επ’ αυτώ (τω Χριστώ)γαρ από γαστρός, επερρίφης άμωμε». Με την αγία Μακρίνα φαίνεται πολύ καθαρά το πόση σημασία έχει η εκ νεότητος στροφή προς τον Θεό και πόσο ρόλο παίζει η μητέρα στη δημιουργία ενός «περιβάλλοντος», πριν ακόμη έλθει στον κόσμο το παιδί της. Ό,τι έλεγε και ο αγιασμένος γέροντας Πορφύριος, ο οποίος τόνιζε ιδιαιτέρως το ρόλο ακριβώς της μητέρας, που την καλούσε να προσεύχεται, να είναι ήρεμη, να μελετά τον λόγο του Θεού, ήδη από την εγκυμοσύνη της, προς χάρη ακριβώς του εμβρύου παιδιού της. «Το νιώθουν τα παιδάκια», έλεγε. «Τα ασφαλίζετε έτσι με τη χάρη του Θεού».

(2) Εκείνο όμως που είναι εξίσου ή και περισσότερο από το παραπάνω σημαντικό, είναι η φράση του υμνογράφου «οφθαλμοίς τε μητρικοίς τετηρημένη». Η οσία

Μακρίνα βεβαίως πόθησε, και για τους λόγους που είπαμε, την αγιωσύνη, τον ίδιο δηλαδή τον Χριστό ως νυμφίο της ψυχής της, αλλά και η μητέρα της Εμμέλεια, δεν έπαυσε να τη φροντίζει και να την παρακολουθεί διακριτικά και με αγάπη. Η επισήμανση του υμνογράφου είναι σαφής: η μητέρα δεν αφέθηκε στη χάρη μόνο του Θεού ή και στην καλή «πάστα» του παιδιού της. Προφανώς γνωρίζοντας την ανθρώπινη φύση και ξέροντας τους κινδύνους που υπάρχουν στην ανάπτυξη ενός παιδιού, λόγω και της πονηρίας του «αρχεκάκου διαβόλου» – άλλωστε «επί τα πονηρά έγκειται η διάνοια του ανθρώπου επιμελώς» κατά τη Γραφή – είχε την έγνοια της κόρης της. Την παρακολουθούσε, όχι όμως με τρόπο αδιάκριτο και παρεμβατικό, ώστε να δημιουργήσει αντίδραση και γογγυσμό στο παιδί της, αλλα με διάκριση και με αγάπη. Πώς το λέει ο υμνογράφος; «μητρικοίς οφθλαμοίς», δηλαδή με μάτια γεμάτα από αγάπη, όπως είναι τα μάτια μίας στοργικής μητέρας. Υποκλινόμαστε στο σημείο αυτό όχι στην οσία Μακρίνα, αλλά στη αγία Εμμέλεια, και καταλαβαίνουμε έτσι πολύ καλά, το πώς μία οικογένεια έφτασε στο σημείο να αναδείξει όχι ένα ή δύο, αλλά πολλούς αγίους. Διότι ακριβώς είχε και μία τέτοια μάνα!